

EMELET SZINT

Emelt szint

11. évfolyam

Témakörök

I. Az ókori görögök

A poliszrendszer kialakulása és jellemzői. Athén felemelkedése és bukása. A hellenizmus kora. Az ókori görögség szellemi, kulturális öröksége. Annak tudatosulása, hogy bizonyos történelmi események miként változtatják meg az azt átélő emberek gondolkodását, értékrendjét. Változások bemutatása egy-egy történelmi korszakon belül.

II. Az ókori Róma

Közép szint: A köztársaságkori Róma története. A római civilizáció szellemi és kulturális öröksége.

A köztársasági Róma története. A császárság kora. A római civilizáció szellemi és kulturális öröksége.

III. A nagy világvallások kialakulása és főbb tanításai

Az ókori keleti népek vallásai. A kereszténység és gyökerei. A hódító iszlám. Térség-nép-vallás.

IV. Egyén, közösség, társadalom

A magyar társadalom szerkezetének változása XI-XV. században. A társadalom átalakulása az ipari forradalom nyomán Nyugat-Európában. A két világháború közötti magyar társadalom. társadalmi viszonyok kormányzati struktúrák vázlatos ábrázolása statisztikai adatok, grafikonok alapján.

V. Európa az V-X. században

A frank állam és társadalomszerveződés. A keletrómai Birodalom és az arab hódítás. Küzdelem a normann, az arab és a magyar támadások ellen. Tudjon önálló véleményt mondani társadalmi, történelmi jelenségek okairól és következményeiről.

VI. Európa a XI-XV. században

Európa a XI-XIII. században

Hűbériség létrejötte és a gazdasági élet átalakulása. A császárság és pápaság küzdelme. A középkori keresztény kultúra. Változások bemutatása egy-egy történelmi korszakon belül. Legyen képes egy jelenség változásait hosszabb időszakban végigkísérni.

VII. A magyar nép őstörténete

Európai a XIX-XV. században

EMELET SZINT

A rendi államok kialakulása. Gazdasági, társadalmi és kulturális változások. Tudjon önállóan véleményt mondani társadalmi-történelmi jelenségek okairól és következményeiről. Legyen képes adott eseménysort, folyamatot végigvezetni meghatározott korszakon át.

VIII. Az árpád kori Magyarország

Az Európán kívüli világ a nagy földrajzi felfedezések előtt

Kelet és Délkelet-Ázsia kultúrái. Az amerikai kontinens népei, kultúrájuk. A földrajzi környezet szerepének értelmezése az egyes történelmi kultúrák és államok kialakulásában.

IX. A magyar királyság a XIV-XV. században

A magyar nép őstörténete

A magyar nép kialakulása és útja a Kárpát-medencéig. A honfoglalás és letelepedés. Tudja, hogy bizonyos történelmi események miként változtathatják meg az azt átélő emberek gondolkodását, értékrendjét, sorsát.

X. Magyarország két világ határán

Az Árpád-kori Magyarország

Az államalapítás és a királyi hatalom megszilárdulása. Magyarország beilleszkedése és helye a keresztény Európában. A XIII. századi Magyarországon IV. Béla és a tatárjárás. Tudja, hogy bizonyos történelmi események miként változtathatják meg az azt átélő emberek gondolkodását, értékrendjét, sorsát.

XI. Európa az újkor hajnalán

A magyar királyság a XIV-XV. században

A királyi hatalom megerősödése és a rendiség. A török elleni küzdelem. A magyar királyság hanyatlása. Értse, hogy bizonyos intézmények és eszmék más szerepet töltenek be különböző helyeken és korokban.

Legyen képes a nemzeti történelem sorsfordító eseményeinek több szempontú bemutatására.

XII. A világ 1648-1789. között

Magyarország részekre szakadása. Küzdelem a török ellen. a Habsburg uralkodók és a magyar rendek viszonya. Az Erdélyi Fejedelemség ua. a köv. mint a XI. témakör emelt szintű témánál.

XIII. Anyagi-technikai és szellemi kultúra

Európa az újkor hajnalán

A nagy földrajzi felfedezések. A gazdasági és társadalmi fejlődés Európában. A megerősödő állam. Hatalmi és vallási küzdelmek. Változások bemutatása egy-egy történelmi korszakon belül.

XIV. Népeség, település, életmód

A világ 1648-1789. között

Nagyhatalmi erőviszonyok átrendeződése. A polgárosodás és a felvilágosodás Nyugat-Európán. Az Amerikai Egyesült Államok megalakulása. Tudja, hogy bizonyos történelmi események miként változtatják meg az azt átélő emberek gondolkodását, értékrendjét.

XV. Magyarország 1686-1790 között

Anyagi-technikai és szellemi kultúra

EMELET SZINT

Az első és második ipari forradalom találmányainak és iparágainak összevetése. Nagy magyar tudósok és feltalálók. A modern ipari társadalmak kialakulása és az ökológiai következménye. Változások bemutatása egy-egy történelmi korszakon belül.

XVI. Európa 1789 és 1914 között

Népesség, település, életmód

A középkori városok kialakulása, lakóinak élete. A három részre szakadt Magyarország jellegzetes települései, lakóinak élete. A városiasodás következményei, gondjai a mai világunkban. A folyamatok ismertetése mellett tudjon önálló véleményt mondani a társadalmi, történelmi jelenségek okairól és következményeiről.

XII. Magyarország 1790 és 1849 között

Magyarország 1686-1790 között

A török kiűzése. A Rákóczi-szabadságharc. Magyarország a Habsburg-birodalomban. Tudja a sorsfordító eseményeket kronológiai sorrendben felsorolni.

XIII. Magyarország 1849 és 1914 között

Tudomány, művészetek, társadalom

Az egyiptomi és a görög tudományok összehasonlítása. A középkori tudomány és művészet. A humanizmus és reneszánsz a művészeti irányzatok a XIX. XX. század fordulóján. Legyen képes egy jelenség változásait hosszabb időszakban végigkísérni.

XIX. Magyarország 1790.

A francia forradalom hatása Magyarországon. Az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc. Értse a történelmi események okait, következményeit, a benne részt vevők szándékait.

XX. Magyarország 1849 és 1914 között

Önkényuralom és kiegyezés. Magyarország az Osztrák-Magyar Monarchiában. Értse a történelmi események okait, következményeit, a benne részt vevők szándékait.

XXI. Az Európán kívüli világ a XIX. században

A gyarmati rendszer. Japán és Kína. Az Amerikai Egyesült Államok a XIX. század második felében. Történelmi fejlődés - elmaradottság felismerése - okok, következmények magyarázata.

XXII. Birodalmak, kis államok szabadságharcok

A nemzetközi erőviszonyok és a magyar szabadságharc esélyei 1849-ben, 1956-ban. Az oszmán-török terjeszkedés balkáni sikereinek okai. Az erdélyi fejedelmek harcai a XVII. században.

Konkrét példán keresztül annak értelmezése, hogy egyes történelmi események és személyek megítélése hogyan változott a későbbi korokban.

XXIII. Hatalmi rendszerek, politikai intézmények, ideológiák

A felvilágosult abszolutista uralkodók korszerűsítő törekvései. A XIX. század uralkodó eszméi. A "vezér" és "vezérelv" a XX. századi diktatúrákban.

XXIV. Forradalom, reform, kompromisszum

EMELET SZINT

Forradalom és ellenforradalom viták keresztüzében (egy konkrét példa alapján). Reform és forradalom a szabadelvű magyar nemesség politikájában. Kiegyezések a magyar történelemben. Történelmi fogalmak értelmezése és meghatározása.

Értse, hogy bizonyos fogalmak különböző korokban és helyzetekben mást jelentenek. A rendelkezésre álló forrásanyag értékelése a hitelesség és a felhasználhatóság szempontjából.

12. évfolyam

I. Európa és a világ 1914 és 1945 között

A nagyhatalmak és szövetségeseik háborús célja. A világháború következményei. Kelet-közép Európa az első világháború után. Demokráciák és diktatúrák. A második világháború.

II. Magyarország és a magyarság 1914-1945. között

A világháborús vereség következményei. Magyarország a két világháború között. A második világháború és Magyarország.

III. Gazdaság és gazdaság-politika

Európa nagy gazdasági régiói az újkor hajnalán. Centrum és periféria Európán a XIX. század második felében. Az állam gazdasági szerepe a XX. században.

IV. Helytörténeti téma

Debrecen helye, szerepe egykor és ma a térségben. A keleti régió jövője.

V. A kétpólusú világ

A kettészakadt Európa. Az USA világhatalmi szerepe. A gyarmati rendszer megszűnése. A Szovjetunió és a kommunista rendszer összeomlása.

VI. Etnikumok, nemzet, nemzetiség, kisebbség

A Magyar Irályság népei, nemzetiségei a XVII-XIX. században. Népek, nemzetek, vallások a Balkánon a XIX-XX. században. A magyar kisebbség helyzetének változásai a szomszédos országokban (20-as évektől napjainkig.)

VII. Magyarország 1945-1990 között

Politikai küzdelmek és társadalmi átalakulások a 40-es évek végén. Magyarország a sztálini szovjet birodalomban. Az 1956-os forradalom és szabadságharc előzményei és következményei. + A Kádár-rendszer

VIII. A jelenkor

Az európai integráció kialakulása és elmélyülése. Magyarország kapcsolatai a szomszédos államokkal. A parlamentarizmus és önkormányzatiság érvényesülése Magyarországon.

Az Észak-Dél probléma.

IX. Szuperhatalmak szembenállása és együttműködése a hidegháború időszakában

A francia hegemonok kísérletek és a Napóleon-ellenes koalíciók. Versengés és együttműködés a Hitler-ellenes koalíción belül. Az ENSZ a világméretű kollektív biztonsági rendszer kísérlete.

EMELET SZINT

X. Szabad téma a helyi tanterv alapján

Polgárosodás modernizáció, nemzeti fejlődés a XIX-XX. század fordulóján Magyarországon.

XI. Ismétlés

Írásbeli és szóbeli érettségi témakörök feldolgozása.